

fri for Værnepligt, men i det Øjeblik, han gaar hen og gifter sig, er han faktisk Værnepligt undergiven. Jeg kan da ikke læse det anderledes; men kan det fortolkes paa anden Maade, skulde det være mig kært.

§ 15 omhandler Folk, der antages som frivillige efter foreløbig Bedømmelse. Der vil jeg gøre en Bemærkning til „Bedømmelsen“ — nemlig Bedømmelsen af, fra hvilket Tidspunkt de tjenstdygtige Mænds Tjeneste skal regnes dem til gode ved Aftjeningen af Værnepligten. Jeg tænker paa dem, der efter en foreløbig Bedømmelse ved en Session uden at være erklærede for utjenstdygtige antages som frivillige og tages til Tjeneste, hvorefter de tjene en Række Aar i Hæren. Nu er det, saa vidt jeg forstaar, fastslaaet ved Lovforslaget, at det fremtidig skal være saaledes, at naar en Mand i en ung Alder kommer ind i Hæren eller Flaaden og tjener dér en Aarrække og saa søger sin Afsked som Befalingsmand og gaar ud af Hæren eller Flaaden, da beregnes den Tid, som skal regnes ham til gode med Hensyn til at blive fri for Værnepligten, ikke efter den Tid, han faktisk har virket i Hæren, men kun fra den Tid, hvor han ved Session eller ved en anden Kommission er bleven erklæret, teoretisk kunde jeg fristes til at sige, for tjenstdygtig. Men i det Tilfælde, at en ung Mand kommer ind i Hæren i 18 eller 16 Aars Alderen og tjener flere Aar, saa at Faktum er, at han er tjenstdygtig og udfører sin Tjeneste fuldt ud fyldestgørende, kan han først, naar han i 20—22 Aars Alderen behandles endeligt paa en Session, blive erklæret for tjenstdygtig, og først fra den Tid regnes Værnepligten ham til gode. Den Værnepligt eller den militære Tjeneste, han forinden faktisk har udført i flere Aar, eventuelt fuldstændigt tilfredsstillende, regnes ham slet ikke til gode, naar han som moden Mand gaar ud af Hæren og nu senere hen er udsat for Genindkaldelse. Jeg har fundet, at det, skønt det er fuldstændigt lovligt, dog i sit inderste Princip er noget uretfærdigt, og jeg vil henstille, om man ikke kunde ændre denne Paragraf saaledes, at naar en ung Mand har tjent i Hæren en vis Tid fra en yngre Alder, maaske flere Aar før han af Sessionen er erklæret for tjenstdygtig, faar han hele den Tid, som han faktisk har tjent og gjort Fyldest i, regnet til gode som Aftjening af Værnepligten. Det skulde ikke synes at være saa uhyre vanskeligt at faa ind. Forholdet behøver ikke

at faa Betydning før ved den Tid, han gaar helt ud af Hæren; men jeg synes, at det er temmelig haardt, at en Mand, der har tjent en Aarrække, forinden han blev erklæret for tjenstdygtig, aldeles ikke faar sine første Tjenesteaar regnede med som fuldt gyldige med Hensyn til Aftjeningen af Værnepligten.

En anden af de Forandringer, som ere indførte, gælder Søfolkene. For disses Vedkommende har der jo hidtil hersket det saakaldte Stoppesystem, idet man lagde Beslag paa dem, der vare hjemme, lod dem aflevere deres Søfartsbøger og holdt dem tilbage for at se, hvorvidt der var Brug for dem eller ikke. Det er noget, der er i høj Grad generende for de unge værnepligtige Søfolk, saa jeg hilser det som en betydelig Forbedring, at man nu søger en mere praktisk Ordning indført. Hvorvidt den vil gøre fuld Fyldest i Praxis, kan man jo ikke bedømme, før man i saa Henseende har set dens Virkninger. Men i denne Forbindelse er der et Forhold, hvorom jeg blot vil tillade mig at stille et Spørgsmaal, da det ligger noget udenfor det Omraade, som jeg tør tiltro mig at vide fuld Besked med. Det er de Bestemmelser, der gælde for Erhvervelse af Befarenhedsgraden for Søfolkene, disse Grænser, man skal overskride: Til den ene Side en Linie Rügenwalde—Kalmar og til den anden Side Kap Lindesnæs—Texel. Ser man paa Kortet, forekommer det mig, at disse Linier stille dem, der sejle Øst paa, overordentlig meget gunstigere end dem, der fare Vest paa. Det forekommer mig, som ganske vist ikke er søkyndig, at efter hvad man kan se paa Kortet, kunne de, der sejle Øst paa, erhverve Befarenhedsgrad blot ved at sejle Bornholm 2 Gange rundt, naar de i øvrigt have sejlet tilstrækkeligt længe til Søs, hvorimod man ikke kan erhverve Befarenhedsgrad ved at sejle aldrig saa mange Gange paa de østnorske Kystbyer lige ned til Christianssand eller hele Vestkysten ned til Holland, naar man ikke har været Vest for Linien Kap Lindesnæs—Texel. Jeg stiller derfor det Spørgsmaal, om det ikke er en Uret, man gør mod dem, der sejle Vest paa. Et andet Spørgsmaal er, om der er nogen Mulighed for at faa det ændret paa en praktisk Maade.

I § 44 findes der Bestemmelser om, hvorvidt de udskrevne værnepligtige maa rejse ud af Landet eller ikke, og der er den kategoriske Bestemmelse, at en udskreven ikke maa rejse uden Justitsministeriets Tilladelse, saa længe han ikke er